

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 198/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. L., V., zastúpeného Advokátskou kanceláriou P., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 135/2012 z 11. septembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2012 doručená sťažnosť Ing. S. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len

„listina“), ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co 135/2012 z 11. septembra 2012.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 15. júna 2011 Obchodnému súdu, stálemu rozhodcovskému súdu, ktorý bol zriadený zriaďovateľom: O. s. r. o., B. (ďalej len „rozhodcovský súd“), žalobu proti spoločnosti S. s. r. o., ako žalovanému v 1. rade a jej dvom konateľom ako žalovaným v 2. a 3. rade. Sťažovateľ sa touto žalobou domáhal zaplata sumy 3 325 € s príslušenstvom a zmluvnou pokutou. Právomoc rozhodcovského súdu mala byť daná na základe listiny – vyjadrenie k záväzku č. EXE 1465/2011 z 28. marca 2011 (ďalej len „vyjadrenie z 28. marca 2011“), ktorú podpísali obaja konatelia žalovanej spoločnosti. V tomto vyjadrení bol uznaný záväzok spoločnosti S. s. r. o. zaplatiť sumu 3 325 € z titulu nájmu stavebného stroja. Súčasťou vyjadrenia z 28. marca 2011 bol aj článok IV, v ktorom konatelia ako fyzické osoby prevzali na seba ručiteľský záväzok podľa § 303 Obchodného zákonníka, a článok V, v ktorom bola obsiahnutá rozhodcovská doložka. Na základe týchto skutočností vydal rozhodcovský súd rozhodcovský rozsudok sp. zn. OS 55/2011 z 28. júla 2011 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), v ktorom žalovaných zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanú sumu s príslušenstvom a zmluvnú pokutu.

3. Žalovaný v 2. rade – Ing. G. P. podal 20. septembra 2011 na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku a zároveň sa domáhal odloženia vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. O žalobe rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 187/2011 z 29. februára 2012, ktorým zrušil rozhodcovský rozsudok proti žalobcovi Ing. G. P. a zároveň odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Okresný súd tiež týmto rozsudkom zaviazal sťažovateľa nahradiť žalobcovi trovy konania. Okresný súd vyhodnotil formuláciu rozhodcovskej doložky v článku V vyjadrenia ako netransparentnú a zavádzajúcu, ktorú nemožno hodnotiť ako prejav vôle smerujúci k rozhodovaniu prípadných sporov rozhodcovským súdom. Proti rozsudku okresného súdu z 29. februára 2012 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom

rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 13 Co 135/2012 z 11. septembra 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorý potvrdil rozsudok okresného súdu z 29. februára 2012.

4. Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny, pretože sa krajský súd nevysporiadal s podstatnými skutočnosťami a rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie. Podľa sťažovateľa krajský súd nedostatočne odôvodnil, prečo vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako netransparentnú. Podľa sťažovateľa tento nesprávny záver prevzal krajský súd z rozsudku okresného súdu z 29. februára 2012, čo sťažovateľ považuje za prejav formalizmu napadnutého rozsudku krajského súdu. Závery krajského súdu v danej veci nezohľadňujú okolnosti prípadu, a sú preto podľa sťažovateľa nespravodlivé. Z napadnutého rozsudku nie je sťažovateľovi jasné, ako krajský súd vec právne posúdil. Podľa sťažovateľa krajský súd, ako aj okresný súd postupovali v danej veci svojvoľne, bez posúdenia vzájomných súvislostí vecí.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že postupom krajského súdu a jeho napadnutým rozsudkom bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby uložil krajskému súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

8. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu

sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Takto ustálené zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti tvorili aj v tejto veci základ na rozhodnutie ústavného súdu.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

10. Sťažovateľ v sťažnosti namieta predovšetkým arbitrárnosť napadnutého rozsudku, krajský súd mal rozhodnúť na základe nepodloženej právnej konštrukcie a napadnutý rozsudok krajského súdu považuje sťažovateľ tiež za nedostatočne odôvodnený. Z obsahu sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľ predovšetkým nesúhlasí so záverom o netransparentnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej vo vyjadrení z 28. marca 2011, resp. o tom, že rozhodcovská doložka bola uzatvorená netransparentným

spôsobom. Na základe takého posúdenia rozhodcovskej doložky okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 C 187/2011 z 29. februára 2012 zrušil rozhodcovský rozsudok z 28. júla 2011 vo vzťahu k žalobcovi Ing. G. P. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa vec opätovne preskúmal a napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu z 29. februára 2012 ako vecne správny. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku najprv citoval príslušné ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) a zhrnul podstatu argumentácie žalobcu, ktorý popieral platnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej rozhodoval vo veci rozhodcovský súd.

Krajský súd následne na preukázanie správnosti rozsudku okresného súdu uviedol:

«Z citovaných ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní je zrejmé, že na platnú existenciu rozhodcovskej doložky je potrebné splniť, okrem iných, podmienku písomnej formy. V zmysle ust. § 4 ZRK rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky v zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Úprava obsiahnutá v zákone o rozhodcovskom konaní o úprave formy rozhodcovskej zmluvy v ust. § 4 ZRK je striktná bez možnosti extenzívneho výkladu. Rozhodcovská doložka musí byť uzavretá spôsobom, aby nevzbudzovala pochybnosti čo je jej obsahom.

V súdnej veci správne okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka bola uzatvorená skrytým netransparentným spôsobom, zavádzajúcou formuláciou článku V. „vyjadrenia k záväzku“. Rozhodcovská doložka musí byť uzavretá tak, aby uzatvárajúcim zmluvným stranám holi známe všetky obsahové náležitosti rozhodcovskej doložky, teda presné vymedzenie dohody zmluvných strán o predmete sporu a zároveň vymedzenie všetkých sporov, ktoré majú byť predmetom rozhodcovského konania. Podpis žalobcu sa nachádza pred dojednaním rozhodcovskej doložky, teda pred zachytením obsahu rozhodcovskej doložky. Účastníkom dohody nič nebránilo, aby rozhodcovskú doložku uzavreli tak, že jej obsah bude zachytený pred podpisom dohody všetkých zmluvných strán o rozhodcovskej doložke. Takto uzavretá rozhodcovská doložka by nebola „skrytým,

netransparentným“ spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o účastníkoch zmluvy o rozhodcovskej doložke a jej podstatných náležitostiach (presné vymedzenie zmluvných strán o predmete sporu a vymedzenie všetkých sporov, ktoré majú byť predmetom rozhodcovského konania).»

11. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu a nezistil v ňom sťažovateľom vytýkané nedostatky. Napadnutý rozsudok poskytuje jasnú a korektnú odpoveď na podstatu veci, t. j. prečo bola rozhodcovská doložka vo vyjadrení z 28. marca 2011 vyhodnotená súdmi ako netransparentná. Úvahy krajského súdu o tejto otázke vychádzajú z konkrétnych skutočností, sú preto plne legitímne a ústavne akceptovateľné. Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že k tomuto záveru súdy dospeli svojvoľne, resp. že by išlo o formalizmus pri výklade ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. Napadnutý rozsudok krajského súdu nevzbudzuje žiadne pochybnosti o správnosti jeho skutkových a právnych záverov či o arbitrárnosti rozsudku krajského súdu a rozhodne ho nemožno hodnotiť ako nedostatočne odôvodnený. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Uvedené nedostatky však z napadnutého rozsudku krajského súdu (jeho postupu) nevyplývajú.

12. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia

relevantných právnych noriem (zákon o rozhodcovskom konaní) podstatné pre posúdenie vecí boli interpretované a aplikované správne, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a ústavnoprávne akceptovateľné.

Z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013